

Sygn. akt II AKz 1300/20

POSTANOWIENIE

Dnia 1 grudnia 2020 roku

Sąd Apelacyjny w Katowicach w Wydziale II Karnym w składzie:

Przewodniczący: Sędzia SA Małgorzata Niementowska

Protokolant: Damian Krzywda

po rozpoznaniu w sprawie I. I.

podejrzanego o popełnienie przestępstw z art. 258 § 1 k.k. i inne

zażalenia obrońcy podejrzanego

na postanowienie Sądu Okręgowego w Bielsku - Białej

z dnia 2 listopada 2020 roku, sygn. akt III Kp 448/20 (IX WZ Ds.74/20)

w przedmiocie przedłużenia tymczasowego aresztowania

na podstawie art. 437 § 1 k.p.k.

postanawia

zaskarżone postanowienie utrzymać w mocy.

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w Bielsku - Białej, postanowieniem z dnia 2 listopada 2020 roku, sygn. akt III Kp 448/20, na podstawie art. 249 § 1 k.p.k., art. 258 § 1 pkt 1 i 2 k.p.k. i art. 258 § 2 k.p.k. przedłużył tymczasowe aresztowanie wobec podejrzanego I. I. zastosowane postanowieniem Sądu Rejonowego w Żywcu z dnia 9 sierpnia 2020 roku, sygn. akt II Kp 283/20, na dalszy czas oznaczony, tj. do 3 lutego 2021 roku, do godz. 22:30.

Na powyższe postanowienie zażalenie wniósł obrońca podejrzanego, który zarzucił orzeczeniu błąd w ustaleniach faktycznych oraz naruszenie przepisu art. 257 § 1 k.p.k. i wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia, alternatywnie jego zmianę poprzez zastosowanie w miejsce tymczasowego aresztowania środków zapobiegawczych o charakterze wolnościowym.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Zażalenie obrońcy podejrzanego nie zasługiwało na uwzględnienie.

Dokonana przez sąd odwoławczy kontrola instancyjna zaskarżonego postanowienia nie wykazała aby Sąd Okręgowy dopuścił się obrazy wskazanych w zażaleniu przepisów postępowania, która miałyby wpływ na treść wydanego w niniejszej sprawie rozstrzygnięcia. Sąd Okręgowy słusznie uznał, że spełnione są tak ogólna jak i szczególne przesłanki stosowania środków zapobiegawczych, a dla zabezpieczenia prawidłowego toku postępowania przygotowawczego, konieczne i celowe jest dalsze stosowanie wobec podejrzanego najsurowszego środka zapobiegawczego jakim jest tymczasowe aresztowanie.

Wobec tego, że skarżący nie kwestionuje ustaleń sądu I instancji w zakresie istnienia ogólnej, materialnej przesłanki stosowania środków zapobiegawczych, o jakiej mowa w przepisie art. 249 § 1 k.p.k., a podstawa dowodowa

stosowania środków zapobiegawczych została szczegółowo wykazana w zaskarżonym postanowieniu, nie ma potrzeby szczegółowego jej omawiania przez sąd odwoławczy, który w całości aprobuje ocenę dokonana przez Sąd Okręgowy w tym zakresie, przyjmując, że dowody te stwarzają stan prawdopodobieństwa, o jakim mowa w art. 249 § 1 k.p.k.

Słusznie również uznał Sąd Okręgowy, że potrzeba zabezpieczenia prawidłowego toku postępowania, na obecnym jego etapie, uzasadniona jest występującymi w sprawie przesłankami szczególnymi, wskazanymi w 258 § 1 pkt 1 i 2 k.p.k. oraz art. 258 § 2 k.p.k.

Przede wszystkim, czego skarżący nie kwestionuje, ilość, rodzaj i charakter czynów, których popełnienie przez podejrzanego zostało uprawdopodobnione w oparciu o zgromadzony w sprawie materiał dowodowy, ich ustawowe zagrożenie oraz działanie w warunkach zorganizowanej grupy przestępczej, pozwala na przyjęcie, że realne jest wymierzenie mu surowej kary pozbawienia wolności - o ile zostanie uznany za winnego popełnienia zarzucanych czynów. Niemniej jednak to nie surowość hipotetycznie grożącej podejrzanemu kary przemawia za koniecznością stosowania wobec podejrzanego tymczasowego aresztowania- jak zarzuca skarżący - ale wynikająca właśnie z możliwości wymierzenia surowej kary obawa, że podejrzanym, w celu jej uniknięcia będzie bezprawnie utrudniał postępowanie karne. W doktrynie i orzecznictwie zasadnie bowiem przyjmuje się, że przepis art. 258 § 2 k.p.k. wprowadza taki szczególny rodzaj domniemania prawnego, co stanowi samodzielną przesłankę szczególną stosowania tymczasowego aresztowania. Nie jest też konieczne dowodowe wykazywanie, aby podejmował on wcześniej działania w kierunku zakłócenia prawidłowego toku postępowania. Natomiast podstawy stosowania tymczasowego aresztowania, określone w art. 258 § 2 k.p.k., przy spełnieniu przesłanek wskazanych w art. 249 § 1 k.p.k. i art. 257 § 1 k.p.k. (a taka sytuacja ma miejsce w odniesieniu do podejrzanego), oraz przy braku przesłanek negatywnych z art. 259 § 1 i 2 k.p.k., stanowią bowiem samodzielne przesłanki stosowania tego środka zapobiegawczego (zob. uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 19 stycznia 2012 r., I KZP 18/11, OSNKW 2012, z. 1, poz. 1).

Niezależnie jednak od powyższego, aktualne pozostają także przesłanki szczególne, uzasadniające przedłużenie wobec podejrzanego najsurowszego ze środków zapobiegawczych, wymienione w art. 258 § 1 pkt 1 i 2 k.p.k. Słusznie bowiem Sąd I instancji wskazał, że obawę ucieczki i ukrycia się podejrzanego uzasadnia, zarówno fakt, że jest on obywatelem tureckim, który nie tylko nie ma w Polsce stałego miejsca zamieszkania, ale znajdował się tu jedynie tymczasowo, jak i deklaracja samego podejrzanego, że po uchyleniu tymczasowego aresztowania chciałby wyjechać do Turcji. Nie zasługuje na uwzględnienie argumentacja skarżącego, że wolnościowe środki zapobiegawcze, np. w postaci zakazu opuszczania kraju z zatrzymaniem dokumentów uprawniających do przekroczenia granicy będą w stanie powstrzymać podejrzanego od próby podjęcia takich działań, jeśli wziąć pod uwagę, że podejrzanym miał organizować nielegalne przekraczanie granicy innym osobom, a także i to, że miał się dopuszczać tego procederu w ramach zorganizowanej grupy przestępczej, której wszyscy członkowie nie zostali dotychczas ustalen. Wobec tego w ocenie Sądu Apelacyjnego, podejrzanym przebywającym na wolności mógłby bez problemu zbiec poza granice kraju, w czym nie przeszkodziłoby mu zatrzymanie dokumentów uprawniających do przekroczenia jej w legalny sposób.

Na aprobatę zasługuje stanowisko, że obawa mactwa wynika z charakteru zarzucanego podejrzanemu czynu z art. 258 § 1 k.k., tj. udziału w zorganizowanej grupie przestępczej. Sąd Apelacyjny podziela wyrażony w orzecznictwie pogląd, że uczestnictwo w strukturze zorganizowanej uzasadnia wystarczająco obawę mactwa, a to ze względu na znajomość jej uczestników, ich wzajemne powiązanie, istnienie dróg przepływu informacji, solidarność grupową bądź także inne środki wywierania wpływu od gróźb po przekazywanie środków do życia ich rodzinom (por. postanowienie SA Kraków z dnia 7 kwietnia 2009 roku, sygn. akt II AKz 118/09 Krakowskie Zeszyty Sądowe 2009/5/). Podkreślić w tym miejscu należy, że materiał dowodowy w niniejszej sprawie oparty jest w dużej mierze na osobowych źródłach dowodowych, a czynności procesowe zaplanowane przez prokuratora w dalszym śledztwie, winny być dokonane w sposób uniemożliwiający podejrzanemu wpływanie na treść zeznań i wyjaśnień innych osób. Powyższa obawa wbrew wywodom skarżącego pozostaje realna, jeśli wziąć pod uwagę, że dotychczas część osób biorących udział w przestępczym procederze nie została zidentyfikowana, a nadto trwa ustalanie pełnego zakresu działalności grupy przestępczej o międzynarodowym charakterze, w której miał uczestniczyć podejrzanym. Dodać przy tym trzeba, że złożenie przez podejrzanego wyjaśnień, nawet wówczas, gdy zawierają one przyznanie się do winy, samo w sobie nie wyklucza niebezpieczeństwa utrudnienia postępowania i nie nakazuje uchylenia zastosowanego środka

zapobiegawczego (por. postanowienie Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 4 lipca 2001 roku, sygn. akt II AKz 488/01, Prok. i Pr.-wkl. 2002/5, poz. 33). Funkcja tymczasowego aresztowania jako środka zapobiegawczego nie jest bowiem ograniczona jedynie do zabezpieczenia dowodów, zatem dla stosowania tego środka nie jest istotny określony etap procesu, chodzi bowiem o zabezpieczenie prawidłowego toku całego postępowania (por. postanowienie Sądu Apelacyjnego w Krakowie - II Wydział Karny z dnia 10 kwietnia 2013 r. II AKz 116/13). Przedstawiona w środku odwoławczym argumentacja nie jest wystarczająca do podważenia prawidłowych ustaleń sądu I instancji w tym zakresie.

Przy uwzględnieniu stopnia nasilenia wskazanych wyżej obaw, Sąd Okręgowy właściwie uznał, że w dalszym ciągu jedynie izolacyjny środek zapobiegawczy jest w stanie zabezpieczyć prawidłowy tok postępowania. Stosowanie łagodniejszych, nieizolacyjnych środków zapobiegawczych, nawet kumulatywnie, wobec intensywności ww. zagrożeń nie jest obecnie możliwe, bowiem nie spełniłoby celu wskazanego w art. 249 § 1 k.p.k. Nie można bowiem tracić z pola widzenia charakteru i zakresu czynności, które pozostają do przeprowadzenia w toku śledztwa, wymagających pełnej dyspozycyjności podejrzanego na potrzeby postępowania. Dlatego podniesiony przez skarżącego zarzut obrazu przepisu art. 257 § 1 k.p.k. nie zasługiwał na uwzględnienie.

Na aprobatę zasługuje także stanowisko Sądu Okręgowego, że w niniejszej sprawie, zaistniały szczególne okoliczności w rozumieniu art. 263 § 2 k.p.k., których istnienie skarżący kwestionuje jedynie w uzasadnieniu środka odwoławczego. Przedmiotowa sprawa dotyczy bowiem procederu przestępczego o charakterze międzynarodowym, w który zaangażowanych było wiele osób i wymaga przeprowadzenia także czynności w drodze międzynarodowej pomocy prawnej. W tej sytuacji fakt, iż czynności przesłuchania podejrzanego odbywały się w długich odstępach czasu, nie może świadczyć o braku przesłanki z art. 263 § 2 k.p.k. Postępowanie przygotowawcze nie mogło zostać ukończone w terminie, na jaki uprzednio przedłużono wobec podejrzanego tymczasowe aresztowania, ze względu na wielość i charakter dokonywanych czynności, co zdaniem Sądu Apelacyjnego przemawia za zaistnieniem w sprawie szczególnych okoliczności w rozumieniu powołanego przepisu.

Sąd Apelacyjny nie podziela także argumentacji skarżącego, także podniesionej dopiero w uzasadnieniu środka odwoławczego, jakoby po stronie podejrzanego zaistniały negatywne przesłanki stosowania tymczasowego aresztowania z art. 259 § 1 k.p.k. Za takie nie można uznać twierdzeń skarżącego, że podejrzany źle znosi pobyt w areszcie, czy ma problemy z komunikacją z uwagi na nieznaną języka.

Podniesione w środku odwoławczym zarzuty i argumentacja przedstawiona na ich poparcie, nie mogły zatem doprowadzić do uchylenia czy zmiany kwestionowanego orzeczenia, zgodnie z intencją skarżącego. Dlatego orzeczono jak w części dyspozytywnej.

ZARZĄDZENIE

- odpis postanowienia doręczyć podejrzanemu z pouczeniem o prawomocności po przetłumaczeniu na j. turecki i prokuratorowi,
- zwrócić akta sprawy.

Katowice, dnia 1 grudnia 2020 roku